

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 Stockholm

Ansökan om upphandlingsskadeavgift

Sökande

Konkurrensverket, 103 85 Stockholm

Motpart

Stockholms kommun

Ombud: Stadsadvokaten NN, Hantverksgatan 3 A, 105 35 Stockholm

Saken

Upphandlingsskadeavgift enligt 17 kap. 1 § 3 lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

Yrkande

Konkurrensverket yrkar att förvaltningsrätten enligt 17 kap. 1 § 3 LOU beslutar att Stockholms kommun ska betala 180 000 (etthundraåttiotusen) kronor i upphandlingsskadeavgift.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

Grunder

1. Stockholms kommun har brutit mot LOU genom att den 9 juni 2014 ingå avtal med en leverantör om leverans och montering av bryggor m.m. för en badplats vid Tantolunden/Årstaviken i Stockholm. Avtalet har ingåtts utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 § LOU trots att förutsättningarna för ett sådant agerande inte var uppfyllda. Det ingångna avtalet utgör därmed en otillåten direktupphandling.

Bakgrund

2. Genom Stockholms kommuns budget för år 2014, som antogs av kommunfullmäktige i november år 2013, fick idrottsnämnden i uppdrag att under våren år 2014 anlägga en flytande citybadplats med hopptorn centralt i Stockholm, se [bilaga 1](#).
3. Frågan om badplatsens placering utreddes av idrottsförvaltningen som i maj 2014 föreslog att Tanto Stadsbad i Årstaviken var den plats som lämpade sig bäst, se [bilaga 2](#). Idrottsförvaltningen vände sig till Bryggkompaniet i Mälardalen AB (Bryggkompaniet) och bad bolaget lämna en offert avseende de varor och tjänster som behövdes. Av offerten, som är daterad den 27 maj 2014, framgår att den avser leverans och installation av bryggor med tillbehör, se [bilaga 3](#).
4. Idrottsförvaltningen ansåg att det var av stor vikt att badplatsen färdigställdes före badsäsongen 2014. Idrottsförvaltningen bedömde därför att det av tidsmässiga skäl inte var möjligt att inrymma projektet i den större upphandling av pontoner som då genomfördes av kommunen och som beräknades slutföras under hösten 2014, se [bilaga 4](#). Istället hänvisade förvaltningen till ett befintligt ramavtal med Bryggkompaniet avseende underhållsarbeten på fasta bryggor, pontoner och förtöjningar för båtsporten, se [bilaga 5](#).
5. Den 5 juni 2014 beslutade idrottsförvaltningen att acceptera Bryggkompaniets offert. Den 9 juni 2014 undertecknade idrottsförvaltningens förvaltningschef en beställning till Bryggkompaniet i enlighet med offerten, se [bilaga 6](#). Genom detta handlande slöts ett avtal om köp av de aktuella bryggorna.

Överprövningen av avtalets giltighet

6. I juli 2014 ansökte Pontech AB (Pontech) om överprövning av giltigheten av det avtal som kommunen och Bryggkompaniet ingått den 9 juni 2014. Pontech gjorde gällande att avtalet var en otillåten direktupphandling.

7. Kommunen bestred ansökan och anförde att avtalet hade slutits efter avrop från ett befintligt ramavtal. Eftersom det varit absolut nödvändigt att tilldela kontraktet till följd av synnerlig brådska ansåg kommunen dessutom att den haft rätt att ingå avtalet genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 5 § första stycket 3 LOU. Om förvaltningsrätten skulle finna att förutsättningarna för att ogiltigförklara avtalet var uppfyllda, ansåg kommunen att avtalet skulle bestå enligt 16 kap. 14 § LOU eftersom det förelåg tvingande hänsyn till ett allmänintresse.
8. Den 4 november 2014 beslutade Förvaltningsrätten i Stockholm att bifalla Pontechs ansökan och ogiltigförklara avtalet (mål nr 16293–14), se bilaga 7. Enligt förvaltningsrätten avsåg det befintliga ramavtalet som kommunen hänvisat till endast utförande av underhållsarbeten på bl.a. bryggor och inte nyanläggning. Avtalet med Bryggkompaniet om köp av bryggor omfattades därför inte av ramavtalet. Det hade inte heller varit absolut nödvändigt att tilldela kontraktet varför förutsättningarna för att tillämpa bestämmelsen i 4 kap. 5 § första stycket 3 LOU inte var uppfyllda. Kommunen hade därför gjort en otillåten direktupphandling. Anläggandet av citybadet ansågs inte heller vara ett allmänintresse av sådan grad att avtalet skulle få bestå enligt 16 kap. 14 § LOU.
9. Förvaltningsrättens dom överklagades inte av kommunen eller Bryggkompaniet. Domen vann laga kraft den 16 februari 2015, se bilaga 8.

Konkurrensverkets utredning efter förvaltningsrättens dom

10. Efter att domen vann laga kraft har Konkurrensverket inlett en utredning (dnr 133/2015), bl.a. eftersom det framkommit uppgifter om att kommunen ansett att prestationerna som utförts enligt det ogiltigförklarade avtalet inte behövde gå åter.
11. Kommunen har under Konkurrensverkets utredning anført bl.a. följande. Det är inte möjligt att låta prestationerna enligt det ogiltigförklarade avtalet gå åter. Anledningarna till detta är att badplatsen redan är anlagd och har tagits i bruk, full ersättning redan har erlagts samt att Bryggkompaniet har uppgett att man inte är intresserat av att återta bryggorna m.m. och återbetala mottagen ersättning, varken i sin helhet eller till del motsvarande materialkostnaden. Vid tidpunkten då förvaltningsrättens dom vann laga kraft hade parterna således utgett ersättning för den nytta de haft av varandras prestationer och i den meningen får förmögenhetsläget anses återställt.
12. Konkurrensverket har även berett kommunen tillfälle att yttra sig över ett utkast till ansökan om upphandlingsskadeavgift. Kommunen har anført bl.a. följande. Badanläggningen består inte bara av några enkla "bryggor". Anläggningen består av fastgjutna bryggor, betongpontoner, ett tre meter

högt hopporn, badläns och klättervägg. Förankringen av anläggningen med landfästen och i sjöbotten är specialtillverkad och anpassad för såväl beräknat antal badgäster som förhållandena på platsen (sjögång och vattendjup). Det går inte att återlämna badanläggningen utan omfattande materialåverkan. Situationen är jämförbar med en uppförd byggnad, där det vid ogiltighet inte föreligger någon skyldighet att riva byggnaden och återlämna byggdelar (se prop. 2009/10:180 del 1 s. 361-362).

Avtalet mellan kommunen och Bryggkompaniet den 9 juni 2014 är en otillåten direktupphandling

13. Ett avtal mellan kommunen och Bryggkompaniet har uppstått den 9 juni 2014 då företrädare för idrottsförvaltningen undertecknade beställnings-skrivelsen och därigenom accepterade Bryggkompaniets offert från den 27 maj 2014. Detta avtal har inte föregåtts av något annonserat upphandlings-förfarande.
14. Enligt huvudregeln ska upphandlingar annonseras och alla leverantörer ska därigenom få möjlighet att lämna anbud respektive anbudsansökan. Upp-handlingar med ett värde som understiger direktupphandlingsgränsen behöver inte annonseras. Då avtalet slöts uppgick direktupphandlings-gränsen till 270 000 kronor och tröskelvärdet för kommuner och landsting vid upphandling av varor och tjänster enligt LOU var 1 806 427 kronor.
15. Av 3 kap. 3 § LOU framgår att värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. Vid beräkningen ska samtliga options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats.
16. Enligt offerten ska Bryggkompaniet utföra tjänster och leverera varor till kommunen för sammanlagt 1 942 701 kronor exklusive mervärdesskatt. Samma belopp anges även i idrottsförvaltningens beställningsskrivelse där även leverans- och betalningsvillkor framgår. Konkurrensverket finner inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. Avtalets värde överstiger därmed såväl direktupphandlingsgränsen som tillämpligt tröskelvärde.
17. För att avtal med ett värde som överstiger direktupphandlingsgränsen ska få ingås utan föregående annonsering krävs att något av de särskilt angivna undantagen i LOU är tillämpliga.
18. Ett sådant undantag är tillfällen då det är absolut nödvändigt att tilldela ett kontrakt, men synnerlig brådska orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten gör det omöjligt att hålla tids-fristerna vid ett annonserat förfarande (4 kap. 5 § första stycket 3 LOU). Alla förutsättningar måste vara uppfyllda för att undantaget för synnerlig brådska ska vara tillämpligt.

19. Kommunen har vid skriftväxlingen i förvaltningsrätten i mål nr 16293-14 anfört att Bryggkompaniet tilldelats avtalet genom ett befintligt ramavtal. Enligt kommunen drog även utredningen om var citybadet skulle anläggas och hur det skulle utformas ut på tiden. Eftersom att det skulle ta minst nio månader att genomföra annonserad upphandling hade det inte varit möjligt att hålla de lagstadgade tidsfristerna och samtidigt efterkomma kommunfullmäktiges beslut. Omständigheterna har därför varit sådana att det varit möjligt att genomföra ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 5 § första stycket 3 LOU.
20. Kommunen har under Konkurrensverkets utredning inte gjort gällande att kommunen haft rätt att sluta avtalet utan föregående annonsering enligt LOU eller att det omfattades av det befintliga ramavtalet. Det finns ändå skäl för Konkurrensverket att i denna ansökan redogöra för verkets inställning i dessa två frågor.

Det befintliga ramavtalet omfattar inte köp av nya bryggor

21. Ramavtalet mellan kommunen och Bryggkompaniet avser tjänster i form av underhållsarbeten på fasta bryggor, pontoner och förtöjningar för båtsporten i Stockholm. Det nu aktuella avtalet gäller däremot leverans och montering av varor (bryggor m.m.) för färdigställande av en badanläggning. Enligt Konkurrensverket är det därför tydligt att avtalet avser köp av varor som inte omfattas av ramavtalet. Denna slutsats har också förvaltningsrätten kommit till i domen i mål nr 16293-14.

Förutsättningarna i undantaget för synnerlig brådska har inte varit uppfyllda

22. För att ett avtal ska få slutas utan föregående annonsering med stöd av undantaget för synnerlig brådska i 4 kap. 5 § första stycket 3 LOU, krävs att det är fråga om en anskaffning som är absolut nödvändig. Detta innebär att det behov upphandlingen avser att tillgodose måste vara av visst kvalificerat slag. Om det är fråga om varor, tjänster och byggtreprenader som den upphandlande myndigheten kan avvara under en övergångsperiod eller helt kan avstå ifrån, är det inte absolut nödvändigt att upphandla dessa genom ett icke-annonserat förfarande. Konkurrensverket anser att kommunens köp av bryggor till en badplats inte har varit absolut nödvändigt i den mening som avses i 4 kap. 5 § första stycket 3 LOU. Redan på denna grund har kommunen varit förbjuden att sluta avtalet utan föregående annonsering med hänvisning till bestämmelsen om synnerlig brådska. Denna slutsats har också förvaltningsrätten kommit till i domen i mål nr 16293-14.
23. Den påstådda brådskan att köpa bryggorna får även tillskrivas kommunen själv. Beslut om att anlägga den aktuella badplatsen under år 2014 fattades av kommunens fullmäktige i november 2013. Den påstådda brådskan har alltså tillskapats av kommunen själv, och har inte uppstått på grund av några yttre och för kommunen tidigare okända omständigheter.

24. Kommunen har alltså tillskapat, kunnat kontrollera och haft möjlighet att förutse den uppkomna situationen. Det har därför även på denna grund varit otillåtet att sluta avtal utan föregående annonsering med stöd av undantaget för synnerlig brådska.
25. Några andra undantag från annonseringsskyldigheten är inte tillämpliga. Avtalet utgör därför en otillåten direktupphandling.

Upphandlingsskadeavgift

26. Vid otillåten direktupphandling får en allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av Konkurrensverket besluta att en upphandlande myndighet ska betala en upphandlingsskadeavgift (17 kap. 1 § 3 LOU). Det finns inget krav på att den upphandlande myndigheten ska ha agerat med uppsåt eller av oaktsamhet för att en avgift ska kunna dömas ut. Bristande kännedom om gällande rätt eller missförstånd om lagstiftningens innehåll utgör inte heller någon ursäkt för en överträdelse.¹
27. Det bör förtydligas att denna ansökan är fakultativ för Konkurrensverket och görs med stöd av 17 kap. 1 § 3 LOU. Ansökan ska inte sammanblandas med sådana obligatoriska ansökningar som Konkurrensverket gör enligt 17 kap. 1 § 2 LOU när avtal har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

Tidsfristen för Konkurrensverkets ansökan

28. Om en leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet, ska enligt 17 kap. 7 § första stycket LOU en ansökan om upphandlingsskadeavgift av nu aktuellt slag ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut med anledning av överprövningen vunnit laga kraft.
29. Förvaltningsrättens dom i mål nr 16293-14 vann laga kraft den 16 februari 2015. En ansökan om upphandlingsskadeavgift ska således lämnas in till förvaltningsrätten senast den 16 augusti 2015.

Överträdelsens sanktionsvärde och avgiftens storlek

30. Upphandlingsskadeavgiften ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. Syftet med avgiften är bl.a. att säkerställa att upphandlingsreglerna följs och att skattemedlen används på ett korrekt sätt.²
31. En upphandlingsskadeavgift ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst tio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet. Beräkningen av kontraktsvärdet ska ske enligt 3 kap. 3 och 4 §§ eller 15 kap.

¹ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 193 och s. 368.

² Prop. 2009/10:180 del 1 s. 196–197.

3 a § LOU (17 kap. 4 § LOU). Det högsta avgiftsbeloppet är reserverat för särskilt graverande fall.³

32. Värdet av avtalet mellan kommunen och bryggkompaniet uppgår till 1 942 701 kronor. Upphandlingskadeavgiften kan därför uppgå till högst 194 270 kronor ($1\,942\,701 \times 0,1$).
33. Vid fastställande av upphandlingskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. I ringa fall ska någon avgift inte beslutas. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl (17 kap. 5 § LOU).
34. Upphandlingskadeavgiftens storlek ska bestämmas med hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet inom ramen för avgiftens avskräckande syfte. Utgångspunkten är att avgiften ska bestämmas så att myndigheten, och även andra myndigheter, följer LOU. Ju allvarligare överträdelsen kan anses vara, desto högre belopp bör avgiften fastställas till.⁴
35. Vid bedömningen av sanktionsvärdet ska hänsyn tas till såväl försvårande som förmildrande omständigheter. Det ska även vägas in hur klar överträdelsen kan anses vara. Omständigheten att t.ex. rättsläget är oklart kan påverka sanktionsvärdet så att överträdelsen anses mindre allvarlig. Däremot kan sanktionsvärdet anses högre om ett avtal löper under en förhållandevis lång tid eller avser ett högt värde. Även förhållanden hos den upphandlande myndigheten som exempelvis ett upprepat beteende att göra otillåtna direktupphandlingar kan ses som en försvårande omständighet.⁵ Otillåtna direktupphandlingar är en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet och sanktionsvärdet ska därför ofta vara högt.⁶

Upphandlingskadeavgiftens storlek när avtalet har ogiltigförklarats

36. Den omständigheten att ett avtal har förklarats ogiltigt kan påverka upphandlingskadeavgiftens storlek i sänkande riktning. I vissa fall kan även andra olägenheter eller negativa ekonomiska konsekvenser för den upphandlande myndigheten inverka sänkande på upphandlingskadeavgiftens storlek.⁷
37. En sänkning av upphandlingskadeavgiften på grund av att ett avtal har förklarats ogiltigt förutsätter att den upphandlande myndigheten verkligen har drabbats negativt av ogiltigheten.⁸ Negativa konsekvenser för den upp-

³ HFD 2014 ref. 69.

⁴ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 197 och s. 369–370.

⁵ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 197–198 och s. 369–370.

⁶ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 197 och HFD 2014 ref. 69 samt Kammarrätten i Göteborgs domar den 20 november 2014 i mål nr 4402-14 och den 2 december 2014 i mål nr 4915-13.

⁷ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 198 och 370.

⁸ Jfr prop. 2009/10:180 del 1 s. 370.

handlande myndigheten i sådana fall kan exempelvis vara att det uppstår kostnader och fördyringar som en följd av att det pågående avtalsförhållandet måste upplösas och att prestationerna återgår.

38. Vid bedömningen av vilken betydelse det har för sanktionsvärdet och upphandlingsskadeavgiftens storlek att avtalet har ogiltigförklarats, är det vidare av intresse att beakta rättsverkningarna av ogiltigheten och ändamålet med bestämmelsen.
39. Att ett avtal förklaras ogiltigt med stöd av 16 kap. 13 § LOU innebär att det blir civilrättsligt ogiltigt och inte kan göras gällande. De tidigare avtalsparternas skyldigheter att fullgöra avtalet bortfaller. Huvudregeln är att prestationer som har fullgjorts helt eller delvis ska återgå. Om det inte är möjligt att låta prestationerna återgå är istället utgångspunkten att det förmögenhetsläge som gällde innan avtalet slöts ska återställas. Tjänster som redan utförts ska ersättas till täckande av den nytta som mottagaren haft av dem. En tänkbar situation är enligt förarbetena att en byggnad har uppförts till hälften när avtalet ogiltigförklaras. I en sådan situation får ersättning lämnas för de prestationer som redan har utförts, medan framtida prestationer inte får utföras.⁹
40. Möjligheten att ogiltigförklara avtal enligt 16 kap. 13 § LOU har införts i svensk rätt som en följd av ändringarna (2007/66/EG) i rättsmedelsdirektivet (89/665/EEG). Av skäl 13 och 14 till ändringsdirektivet (2007/66/EG) framgår att unionslagstiftaren anser att ogiltighet av avtal är det effektivaste sättet att återupprätta konkurrens och skapa nya affärsmöjligheter för de leverantörer som på olagligt sätt har berövats sina konkurrensmöjligheter när upphandlande myndigheter har gjort otillåtna direktupphandlingar.
41. Regeringen har i samband med införandet av reglerna om ogiltighet av avtal i LOU uttalat att ett tungt vägande skäl för att ogiltigheten ska medföra ett retroaktivt upphörande av alla skyldigheter (ex tunc), är att det torde ha en större preventiv effekt på upphandlande myndigheter och enheter än om ogiltigheten begränsas till att omfatta de skyldigheter som ännu inte har fullgjorts (ex nunc). Vidare torde leverantörer allmänt sett ha ett större intresse av att föra talan om ogiltighet av avtal om bifall till talan skulle innebära en möjlighet att vid en förnyad upphandling tilldelas hela kontraktet och inte enbart det som eventuellt inte redan har fullgjorts.¹⁰
42. Konkurrensverket kan konstatera att ett centralt syfte med ogiltighetsbestämmelsen i 16 kap. 13 § LOU är att återställa den situation som förelåg innan den upphandlande myndigheten slöt avtalet i strid med LOU. Om den

⁹ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 361 f.

¹⁰ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 136.

upphandlande myndighetens behov av anskaffningen fortfarande kvarstår, medför ogiltigheten en ny konkurrensutsättning enligt LOU där alla leverantörer har rätt att delta på lika villkor. På detta sätt medför ogiltigheten att konkurrensen återupprättas och nya affärsmöjligheter skapas för fördelade leverantörer.

43. En annat centralt syfte med 16 kap. 13 § LOU är den preventiva verkan som följer av risken att genomföra otillåtna direktupphandlingar, nämligen de praktiska och ekonomiska olägenheter för de tidigare avtalsparterna som följer av ogiltigheten. Möjligheterna att ingripa mot otillåtna direktupphandlingar enligt äldre rätt (före 2010 års lagändringar) har av såväl unionslagstiftaren som den svenska lagstiftaren ansetts vara otillräckliga.
44. De olägenheter som följer av ogiltigheten kan upphandlande myndigheter undvika genom att avstå från att genomföra otillåtna direktupphandlingar och istället iaktta annonseringsreglerna i LOU. Leverantörer kan å sin sida undvika sådana olägenheter genom att tillförsäkra sig att avtal med myndigheter inte sluts i strid med annonseringsbestämmelserna i LOU.

Efterlevnaden av domstolsavgöranden i mål om överprövning enligt LOU

45. I artikel 2.8 rättsmedelsdirektivet 89/665/EEG (i lydelsen efter ändringarna som gjorts enligt direktiv 2007/66/EG) anges att medlemsstaterna ska se till att beslut som fattas av de behöriga prövningsorganen kan verkställas effektivt.
46. Riksdagens ombudsmän (JO) har vid flera tillfällen riktat allvarlig kritik gentemot kommuner som har underlåtit att efterkomma lagakraftvunna domstolsavgöranden i mål om överprövning enligt LOU.¹¹ JO har bland annat uttalat att det är allvarligt och strider mot grundläggande krav på offentliga organs uppträdande att myndigheter inte respekterar domstolsavgöranden.¹² Samtliga dessa JO-beslut rör underlåtenhet att efterkomma domstolsavgöranden i mål om överprövning på grund av otillåtna direktupphandlingar.
47. Regeringen uttalade i förarbetena till bestämmelserna om ogiltighet av avtal och upphandlingsskadeavgift att det är högst otillfredsställande att en upphandlande myndighet eller enhet väljer att inte följa ett domstolsavgörande.¹³ Bestämmelserna om ogiltighet av avtal och upphandlingsskadeavgift vid otillåten direktupphandling syftar enligt regeringen till att förbättra regelefterlevnaden och bör även vara effektiva för att åtgärda en eventuell ovilja hos en upphandlande myndighet eller enhet att följa en domstols avgörande.

¹¹ Se t.e.x. JO:s beslut 3497-2000, 3006-2005, 1282-2007 och 3026-2009

¹² JO:s beslut 3026-2009

¹³ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 220.

Rättsmedelsdirektivens krav på att medlemsstaterna ska se till att domstolars avgöranden verkligen följs får härigenom enligt regeringen anses vara uppfyllda.¹⁴

48. Konkurrensverket kan konstatera att det på upphandlingsområdet precis som inom andra rättsområden är centralt att lagakraftvunna domstolsavgöranden efterföljs. Detta gäller inte minst när det är en offentlig myndighet som har att efterkomma ett avgörande.
49. Mot bakgrund av ändamålen med ogiltighetsbestämmelsen samt den svenska lagstiftarens och unionslagstiftarens uttalanden om vikten av att domstolsavgöranden följs, drar Konkurrensverket slutsatsen att det är en försvårande omständighet i mål om upphandlingsskadeavgift enligt 17 kap. 1 § 3 LOU att en upphandlande myndighet har underlåtit att låta prestationerna enligt ett ogiltigförklarat avtal gå åter, när en sådan återgång hade varit praktiskt möjlig att genomföra och rimlig att kräva.

Omständigheter av relevans för sanktionsvärdet och avgiftens storlek i detta fall

50. Kommunen har gjort en otillåten direktupphandling när det aktuella avtalet med Bryggkompaniet slöts utan föregående annonsering enligt LOU. Det är enligt Konkurrensverkets bedömning fråga om en klar överträdelse. Sanktionsvärdet för kommunens överträdelse ska redan av dessa skäl betraktas som högt.
51. Avtalet har efter ansökan av en konkurrerande leverantör till Bryggkompaniet förklarats ogiltigt av domstol. Ansökan om överprövning av avtalets giltighet lämnades in till förvaltningsrätten den 14 juli 2014, dvs. endast cirka en månad efter att avtalet hade slutits. I ogiltighetsmålet gjorde kommunen gällande att avtalet skulle få bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse. Förvaltningsrätten fann att anläggandet av badplatsen inte utgjorde ett allmänintresse av sådan grad som avses i bestämmelsen. Inte heller hade det, enligt förvaltningsrätten, framkommit att en ogiltigförklaring av avtalet skulle leda till orimliga eller oproportionerliga ekonomiska konsekvenser för kommunen. Domen har vunnit laga kraft.
52. Kommunen har inte låtit prestationerna enligt det ogiltigförklarade avtalet återgå och har lämnat förklaringar till varför detta inte har skett. En fråga är om det kan finnas fog för vad kommunen anfört om att det skulle medföra omfattande åverkan på varorna att montera loss och frakta bort dem. Det kan konstateras att förvaltningsrättens dom inte har effektuerats. Detta bör enligt Konkurrensverkets mening beaktas av förvaltningsrätten, så att ogiltighets-

¹⁴ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 220.

domen inte ska inverka i sänkande riktning på upphandlingsskadeavgiftens storlek.

53. Vid en sammantagen bedömning av samtliga relevanta omständigheter anser Konkurrensverket att en upphandlingsskadeavgift om 180 000 kronor är en avskräckande och proportionerlig sanktion för kommunens agerande.
-

Per Karlsson

Daniel Johansson

Bifogas

- Bilaga 1 Kommunfullmäktiges beslut den 21 november 2013 med utdrag ur kommunfullmäktiges förslag till budget 2014 för Stockholms kommun
- Bilaga 2 Citynära strandbad, promemoria upprättad av Stockholms kommun daterad den 28 maj 2014
- Bilaga 3 Offert från Bryggkompaniet i Mälardalen AB, daterad den 27 maj 2014
- Bilaga 4 Upphandling Citynära strandbad, promemoria upprättad av Stockholms kommun daterad den 5 juni 2014
- Bilaga 5 Ramavtal mellan idrottsförvaltningen och Bryggkompaniet i Mälardalen AB avseende underhållsarbeten på fasta bryggor, pontoner och förtöjningar för båtsporten i Stockholm 2013-2015
- Bilaga 6 Beställningsskrivelse från idrottsförvaltningen till Bryggkompaniet daterad den 9 juni 2014
- Bilaga 7 Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 4 november 2014 i mål nr 16293-14
- Bilaga 8 E-post från Förvaltningsrätten i Stockholm till Konkurrensverket den 23 februari 2015 angående datum för laga kraft av domen i mål nr 16293-14